

**Annette
Søndergaard
Gregersen**

*Lektor, ph.d., læreruddannelsen Zahle,
Professionshøjskolen UCC, repræsentant i
INFODOK for Fransklærerforeningen,
salbyvej17@mail.tdcadsl.dk*

Fransk i dag

Fransklærerforeningen blev oprettet i 1936. I dag er foreningen organiseret med en fællesbestyrelse, der indbefatter en gymnasie-/HF-, en hhx-, en folkeskole- og en seminariefraktion samt en ad-hoc repræsentant for universiteterne. Desuden er der en ubesat plads i bestyrelsen til AVU, de almene voksenuddannelser. Gymnasie-/HF-fraktionen er den absolut største. Medlemmerne i fællesbestyrelsen påtager sig mangeartede funktioner og har gode kontaktflader til både de uddannelsespolitiske niveauer, andre sproglærerforeninger og de uddannelsessteder, vi repræsenterer. Regionerne rundt om i landet er organiseret i et regionsrepræsentantskab med regionsrepræsentanter, og et medlem af fællesbestyrelsen er deres kontaktperson. Fransklærerforeningen udgiver bladet "Fransk Nyt", der udkommer tre gange årligt. Medlemmerne er på valg hvert andet år, og formand er p.t. lektor Frank Filip Østergaard.

Jeg er foreningens repræsentant i INFODOK og skriver derfor denne artikel. Artiklen repræsenterer såvel foreningens overordnede sprogpolitik som mine personlige standpunkter som formand for seminariefractionen. Jeg vil anvende den korte skriveplads til at runde tre hovedpunkter. Disse består i a) status for sprogfaget fransk i uddannelsessektoren, b) fremtidsscenario for faget og endelig c) drømmescenariet: hvis jeg havde retten til at definere en sprogpolitik for Danmark som uddannelsesland.

Status for sprogfaget fransk i uddannelsessektoren

For folkeskolens vedkommende fremgår det af rapporten "Andet fremmedsprog i skolen" (Lauridsen 2008), at faget har et elevtal på omkring 10% af en årgang med en lille stigning siden 2000 på knap 3%. 71% af disse elever boede i 2007 i hovedstadsregionen. Det fører til en geografisk ubalance i udbud af fransk i Danmark, hvilket medfører markant ulige muligheder for grundskoleelevers tilegnelse af sprog- og kulturkompetencer i relation til fransk som andet fremmedsprog.

Hvad angår tredje fremmedsprog i gymnasiet, er tallet for elever med tre fremmedsprog i stx med gymnasiereformen fra 2005 styrtdykket fra 41% til 6% (ifølge tal fra UNI-C, Østergaard 2008). Dette har på politisk plan medført en række justeringer senest fra juni 2008; således er fransk fortsætter A et af ni særligt kompeten-

cegivende fag, hvoraf gymnasiets elever skal have mindst ét. Det drejer sig om fagene engelsk, fortsættersprog (tysk, fransk), klassiske sprog samt matematik og naturvidenskabelige fag. Signalværdien heri og implikationerne for fransk i folkeskolen er særdeles vigtige. Desuden kan gymnasieelever fra 2009 som tredje eller fjerde fremmedsprog vælge et begyndersprog på B-niveau eller et fortsættersprog på C-niveau. Man kan diskutere, hvorvidt dette i virkeligheden er et fremskridt, men sprogligt interesserede elever får hermed mulighed for et tredje og evt. et fjerde sprogfag på fortsætterniveau i 1 år, såfremt der oprettes hold.

Også hhx har oplevet et markant fald i udbud af fransk og dermed vigende elevtilgang til faget. Elever med tre fremmedsprog er styrtdykket fra 17,6% i 2006 til forventet 3,4% af hhx-studerende i 2009. Også på universitetet og i læreruddannelsen er antallet af studerende, der søger fransk som studiefag, faldet drastisk: I efteråret 2008 er der franskhold på fire seminarier, men fra sommeren 2009 udbydes fransk sandsynligvis kun i Ålborg, Århus og København, og kun ét hold påregnes oprettet på Zahle. På universitetsniveau udbydes fransk kun i Århus og København (Verstraete-Hansen 2008).

Årsagssammenhænge kan der gisnes om, men et konkret svar på det vigende ansørgertal til fransk kan ikke gives. Dog indikerer nye oplysninger fra Afdelingen for gymnasiale uddannelser i Undervisningsministeriet, at der i nogle tilfælde kun oprettes hold i fransk som fortsættersprog, hvis der er syv eller flere elever. Derved forhindres franskelever fra folkeskolen i en del tilfælde i at gå videre; det drejer sig om 100 elever på landsplan blandt 1.g'ere på hhx og stx 2008-2009. Fransk som fortsættersprog i de gymnasiale uddannelser kan således opleves som en flaskehals for videre studiemuligheder i faget fransk. Hermed svækkes elevgrundlaget for fortsætterfransk i gymnasiet. Summa summarum er der grund til bekymring over franskfagets status og udviklingsmuligheder i Danmark.

Fremtidsscenario for franskfaget

Regeringen har sat som mål, at 95% af befolkningen skal have en ungdomsuddannelse, men indtil videre falder andelen. Målet er desuden, at 50% skal have en videregående uddannelse. Hvis dette mål indbefatter ønsker om veluddannede unge med gode sproglige og kulturelle kompetencer i flere sprogfag, skal der således aktiv uddannelsespolitisk handling til. Hvis udviklingen med lukning af sprogfag, sådan som vi ser det på CBS (Copenhagen Business School) og på flere universiteter, fortsætter, og hvis det ikke gøres attraktivt for de lærerstuderende at vælge små fag som tysk og fransk, og hvis folkeskolernes økonomi fortsat presses, ser jeg et fremtidsscenario uden hverken tysk eller fransk eller for den sags skyld noget som helst andet sprogfag end netop engelsk. Hvis sprogfagene skal overleve, kræver det, at de uddannelsesansvarlige politikere udvikler en sprogpolitik. Og helst en sprogpolitik,

der lever op til sloganet fra Sprogåret 2001: alle elevers ret til undervisning på eget modersmål samt retten til frit valg mellem mindst to andre sprogfag.

Drømmescenariet

I 2006 udsendte Globaliseringsrådet en rapport med 330 forslag (www.globalisering.dk). Rapporten forholder sig primært til styrkelse af Danmarks konkurrenceevne samt til udvikling af danske uddannelsers globale perspektiv:

- Unge skal være bedre til sprog og have større indsigt i andre kulturer og samfund.
- Mange flere danske studerende skal have mulighed for at uddanne sig i udlandet.
- Danske uddannelser skal være internationalt attraktive.
- Der skal inviteres flere dygtige udenlandske studerende til Danmark.

Rapporten er blevet mødt med en del skepsis, idet mange finder, at regeringen kun tænker i økonomiske baner, når den anvender begrebet 'globalisering'. Jeg siger JA TAK med både franskhjerne og franskhjerte.

Mine egne forslag til en sprogpolitik indbefatter, at eleverne ud over engelsk fra tredje klasse kan vælge mellem tysk og fransk fra femte klassetrin, og at der derudover udbydes tredje valgfri sprogfag som f.eks. tysk, fransk og andre sprogfag (Gregersen 2006, 2007).

På længere sigt ønsker jeg et bredere udbud af sprogfag fra grundskoleniveau til universitet. Det må være i såvel politikeres som forældres, elevers og studerendes interesse, at alle elever fra grundskoleniveau til universitet modtager tilbud om undervisning på højt niveau og med lange undervisningsforløb i flere sprog end engelsk. Ellers snydes elever og studerende for adgang til det globale arbejdsmarked og til verdensborgerskab.

Litteratur

Fremgang, fornyelse og tryghed (2006). Strategi for Danmark i den globale økonomi/21. marts 2006. Globaliseringsrådet: København.

Fremgang, fornyelse og tryghed (2006). Strategi for Danmark i den globale økonomi/20. april 2006. Regeringen: København.

Gregersen, Annette Søndergaard (2007): Leder: "Danmark – et førende videnssamfund uden fransk?", p. 3-7. I: *Fransk Nyt nr. 251/april 2007*.

Gregersen, Annette Søndergaard: "Sprogpolitik og sprogfag", pp. 19-22. I: *Sproglæreren december 2006*.

Lauridsen, Elisabeth (2008): *Andet fremmedsprog i folkeskolen*. Del 1: Hvad siger tallene? Rapport udgivet af Institut for Sprog, Litteratur og Kultur, Aarhus Universitet.

Verstraete-Hansen, Lisbeth (2008): *Hvad skal vi med sprog? Holdninger til fremmedsprog i danske virksomheder i et uddannelsespolitisk perspektiv*. Udgivet af Institut for Internationale Kultur- og Kommunikationsstudier. København: CBS.

Østergaard, Frank Filip: Lederen i *Fransk Nyt* nummer 254, april 2008.

Oplysninger om foreningen kan findes på www.Fransklaererforeningen.dk samt www.emu.dk/gym/fag/fr/index.html